

IV.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA**Návrh nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 417/2025 Sb., k provedení zákona o jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatele****I. Obecná část****1. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy, odůvodnění jejích hlavních principů**

Návrh novely nařízení vlády č. 417/2025 Sb., k provedení zákona o jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatele (dále jen „návrh novely nařízení vlády“) vychází ze zmocnění upraveného v § 6 odst. 4, § 9 odst. 4, § 11 odst. 6, § 16 odst. 4, § 18 odst. 4 a § 31 odst. 5 zákona č. 323/2025 Sb., o jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatele (dále jen „zákon o JMHZ“). Cílem tohoto návrhu novely nařízení vlády je sladění podoby nařízení vlády s podobou zákona o JMHZ a také s vývojem informačních povinností zaměstnavatelů, které plní prostřednictvím jednotného měsíčního hlášení zaměstnavatele (dále jen „JMHZ“).

V návrhu novely nařízení vlády jsou aktualizovány tabulky údajů sdělovaných v rámci jednotlivých typů podání (jednotné měsíční hlášení, evidence zaměstnavatele, evidence zaměstnance). Jde jednak o úpravy vyplývající ze změn právních předpisů, které informační povinnosti plněné prostřednictvím JMHZ ukládají a dále pak úpravy vyplývající z praktických zkušeností, které směřují k většímu či menšímu detailu hlášených údajů.

Pokud jde o legislativní změny, návrh novely nařízení vlády reaguje zejména na připravovanou právní úpravu obsaženou v návrhu zákona o platformové práci a v návrhu novely zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“) v oblasti transparentnosti odměňování, jakož i na novelu zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně veřejného zdraví“). Tyto změny se promítají zejména do rozšíření hlášených údajů a současně do rozšíření okruhu jejich uživatelů o Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce, jakož i o Ministerstvo zdravotnictví a krajské hygienické stanice. V souladu se zákonem o JMHZ je pak v přílohách uváděn nový uživatel údajů, kterým je Ministerstvo spravedlnosti. Doplnění Ministerstva spravedlnosti jako uživatele údajů nezakládá zaměstnavatelům novou povinnost hlásit další údaje, neboť jde o čerpání údajů, které jsou prostřednictvím JMHZ již hlášeny. Další změny souvisejí se zrušením zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, kdy zaniká dosavadní institut služebního poměru podle tohoto zákona a nahrazuje jej běžný pracovněprávní vztah. Tyto změny jsou zohledněny v úvodním ustanovení § 1 nařízení.

Součástí každé z tabulek uvedených v přílohách nařízení zůstává nad rámec výslovného zákonného zmocnění také sloupec obsahující údaje o tom, kterému uživateli nebo uživatelům se příslušné údaje zpřístupňují způsobem podle § 26 zákona o JMHZ, a to s uvedením odkazu na příslušný zvláštní právní

předpis (popř. zákon o JMHZ), v němž je stanovena povinnost zaměstnavatelů sdělovat daný údaj prostřednictvím jednotného měsíčního hlášení orgánu veřejné moci, který je v pozici tohoto uživatele.

Na základě výjimky stanovené usnesením vlády č. 175 ze dne 23. března 2026 není k tomuto návrhu zpracováno hodnocení dopadů regulace (RIA).

2. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy se zákonem, k jehož provedení je navržena, včetně souladu se zákonným zmocněním k jejímu vydání, je-li nařízení vlády navrhováno na základě tohoto zmocnění

Návrh novely nařízení vlády pro plnění informačních povinností zaměstnavatele se předkládá na základě zmocňovacích ustanovení v § 6 odst. 4, § 9 odst. 4, § 11 odst. 6, § 16 odst. 4, § 18 odst. 4 a § 31 odst. 5 zákona o JMHZ a je s nimi v souladu.

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie (čl. 2 odst. 1 písm. a), f) a g) metodických pokynů), pokud se na vztahy, jež mají být předmětem právní úpravy, vztahují, s uvedením těchto předpisů Evropské unie, judikatury soudních orgánů Evropské unie a obecných právních zásad práva Evropské unie a jejich základní charakteristiky; zhodnocení se provede způsobem podle čl. 9 odst. 2 písm. e)

Vzhledem k tomu, že jedním z uživatelů sbíraných údajů je, v potřebném rozsahu, Český statistický úřad, existuje souvislost navrhované právní úpravy s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 223/2009 ze dne 11. března 2009 o evropské statistice, v platném znění, kterým se stanoví právo národních statistických úřadů na rychlý a bezplatný přístup a využívání všech administrativních záznamů v systému veřejné správy a právo integrovat tyto záznamy do statistik a do databází administrativních údajů, bez ohledu na to, jaký je primární účel jejich vedení. V tomto ohledu návrh naplňuje požadavky citovaného nařízení, a je tak v souladu s tímto právním přepisem Evropské unie. Efektivnější výkon státní statistické služby, vyplývající z navrhované úpravy, bude mít pozitivní dopady i na naplňování cílů úmluvy Mezinárodní organizace práce č. 160 o statistikách práce, kterou je Česká republika vázána a jež byla ve Sbírce zákonů vyhlášena pod č. 144/1988 Sb.

Prostřednictvím JMHZ je, pokud jde o evropskou legislativu, realizován sběr údajů pro plnění povinností členského státu vyplývajících z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2025/941 ze dne 7. května 2025 o statistikách trhu práce Evropské unie týkající se podniků a o zrušení nařízení rady (ES) č. 530/1999 a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 450/2003 a (ES) č. 453/2008, v platném znění, nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 450/2003 ze dne 27. února 2003 o indexu nákladů práce, v platném znění, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2152 ze dne 27. listopadu 2019 o evropských podnikových statistikách a zrušení deseti právních aktů v oblasti podnikových statistik, v platném znění.

Návrh nařízení vlády upravuje podobu datových vět pro registraci zaměstnavatele, registraci zaměstnance a měsíčního hlášení. Podoba datové věty pro tato hlášení je předmětem pouze vnitrostátní legislativy.

4. Zhodnocení platného právního stavu a odůvodnění nezbytnosti jeho změny, je-li navrhována novela nařízení vlády

Charakter JMHZ slučujícího informační povinnosti zaměstnavatelů z principu předpokládá, že se rozsah těchto povinností bude v čase měnit, zejména na základě vývoje právních předpisů, které tyto

povinnosti ukládají, což bude vyžadovat pravidelnou (příčemž se vychází z obecného záměru jednoroční frekvence, vždy k 1. lednu) novelizaci (aktualizaci) příslušného nařízení vlády.

5. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty a na podnikatelské prostředí České republiky

Návrh novely nařízení vlády nebude mít dopad do státního rozpočtu, na ostatní veřejné rozpočty a na podnikatelské prostředí České republiky. Návrhem nařízení vlády se stanoví aktualizovaná podoba datových vět pro registraci zaměstnavatele, zaměstnance a jednotného měsíčního hlášení.

Aktualizace informačních povinností může přinést jednorázové nebo krátkodobé náklady podnikatelských subjektů nebo obecně subjektů, které provádějí hlášení údajů vůči orgánům veřejné moci, které však nevyplynou z tohoto návrhu nařízení vlády, ale z jiných právních předpisů, které informační povinnosti stanovují.

Tato novela nařízení vlády je tak pouhým prováděcím právním předpisem, který definuje přesnou strukturu údajů hlášených prostřednictvím JMHZ. Samotná formalizace podoby hlášených údajů v návrhu novely nařízení vlády nepřináší žádné finanční dopady.

6. Zhodnocení, zda návrhem nařízení vlády není zakládána veřejná podpora

Návrhem novely nařízení vlády není zakládána veřejná podpora.

7. Zhodnocení dopadů na práva a povinnosti fyzických a právnických osob

Návrh novely nařízení vlády na vymezení práv a povinností fyzických a právnických osob, které jsou v pozici zaměstnavatele, nic nemění, stanoví strukturu jednotlivých datových vět na základě zmocnění v zákoně o JMHZ. Povinnosti poskytovat údaje jsou zakotveny v jednotlivých zvláštních právních předpisech.

8. Zhodnocení sociálních dopadů, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, dopadů na ochranu práv dětí a dopadů na životní prostředí

Návrh novely nařízení vlády nemá žádné sociální dopady, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, tj. osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny. Navrhovaná právní úprava nemá dopad na životní prostředí.

9. Zhodnocení současného stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen; zhodnocení musí obsahovat vysvětlení příčin případných rozdílů, očekávaných dopadů nebo očekávaného vývoje, s využitím statistických a jiných údajů, jsou-li tyto údaje k dispozici

Návrh novely nařízení vlády nebude mít dopad na oblast zákazu diskriminace ani ve vztahu k rovnosti mužů a žen.

10. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů, které musí obsahovat vysvětlení účelu navrhovaného zpracování osobních údajů a popis návaznosti na stávající nebo již připravovaná zpracování osobních údajů, posouzení navrhovaného řešení zpracování z hlediska nezbytnosti a přiměřenosti ve vztahu k jím sledovanému účelu a posouzení rizik pro práva a svobody fyzických osob a možných opatření k jejich snížení

Návrhem novely nařízení vlády je definována struktura údajů, které budou posílány na základě zmocnění v zákoně o JMHZ. Rozsah údajů předávaných zaměstnavateli podle návrhu zákona o JMHZ stanoví zvláštní předpisy.

11. Zhodnocení korupčních rizik

Návrh novely nařízení vlády nepřináší žádná korupční rizika.

12. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Návrh novely nařízení vlády nemá dopad na bezpečnost nebo obranu státu. Údaje o příslušnících bezpečnostních složek Ministerstva vnitra a Ministerstva obrany budou sice nově od roku 2027 předávány Ministerstvu práce a sociálních věcí, dopady na bezpečnost nebo obranu jsou ale minimalizovány zvláštní úpravou (omezeným rozsahem datové věty a oddělenou správou zabezpečeného uložení údajů) pro příslušníky Bezpečnostních sborů a Armády ČR.

13. Zhodnocení dopadů na rodiny, zejména s ohledem na plnění funkcí rodiny, s ohledem na počet vyživovaných členů, na případnou přítomnost hendikepovaných členů a rodiny samoživitelů, rodiny se třemi a více dětmi a další specifické životní situace, dále s ohledem na posílení integrity a stability rodiny a posílení rodinné harmonie, lepší rovnováhy mezi prací a rodinou a na posílení mezigeneračních a širších příbuzenských vztahů; zhodnocení musí obsahovat vysvětlení příčin případných rozdílů, očekávaných dopadů nebo očekávaného vývoje, s využitím statistických nebo jiných údajů, jsou-li tyto údaje k dispozici

Návrh novely nařízení vlády nemá dopady na problematiku rodin.

14. Zhodnocení územních dopadů, včetně dopadů na územní samosprávné celky

Návrh novely nařízení vlády nepřináší žádné územní dopady, včetně dopadů na územní samosprávné celky.

15. Zhodnocení souladu navrhovaného řešení se zásadami tvorby digitálně přívětivé legislativy, včetně zhodnocení rizika vyloučení nebo omezení možnosti přístupu specifických skupin osob k některým službám v důsledku digitalizace jejich poskytování (digitální vyloučení)

S ohledem na svůj charakter je návrh novely nařízení vlády v souladu se zásadami digitálně přívětivé legislativy v rozsahu, v jakém jsou s nimi v souladu jednotlivé právní předpisy stanovující povinnosti zaměstnavatelů realizované prostřednictvím JMHZ.

II. Zvláštní část

Čl. I

K bodům 1 až 3

S ohledem na zrušení zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě zaniká dosavadní institut služebního poměru podle tohoto zákona a nahrazuje jej běžný pracovněprávní vztah. Návrh nařízení reaguje na novou situaci tím, že vypouští text odkazující na služební poměr. Současně dochází k legislativně technickým úpravám, které zohledňují vypuštění tohoto institutu.

Podle navrženého znění zákona bude ode dne nabytí účinnosti zákona se státním zaměstnancem uzavírána pracovní smlouva a dnem nástupu do zaměstnání bude den vzniku služebního poměru nebo i den dřívější, nedojde-li k přerušení trvání pracovního vztahu. Nebude vydáváno nové ID PPV, státní zaměstnanec bude po „překlopení“ do pracovního poměru evidován pod stávajícím identifikátorem.

K bodům 4 až 6

Na základě intenzivní diskuse se zástupci bezpečnostních sborů před jejich faktickým zapojením do JMHZ se ukázala potřeba rozšířit jejich povinnosti v rámci evidence zaměstnance o zasílání údajů souvisejících i s odhlášením zaměstnance a se změnou údajů u zaměstnance, a to z důvodu potřeby udržovat údaje v evidenci zaměstnanců i u těchto zaměstnanců aktuální tak, aby je mohli uživatelé údajů efektivně využívat, neboť i u zaměstnanců bezpečnostních sborů může dojít ke změně relevantních evidovaných údajů resp. ukončení zaměstnání.

K bodu 7

V příloze 1 nařízení vlády jsou aktualizovány tabulky údajů sdělovaných v rámci jednotlivých typů měsíčního hlášení. Jde jednak o úpravy vyplývající ze změn právních předpisů, které informační povinnosti plněné prostřednictvím JMHZ ukládají, a dále pak o úpravy vyplývající z praktických zkušeností. Konkrétně se jedná o úpravy názvů některých údajů tak, aby lépe (přesněji) vystihovaly jejich věcný obsah, přičemž se jedná zejména o údaje související s ročním zúčtováním daně, zrušením institutu srážkové daně a dále pak s placeným pojistným. Dále došlo ke zrušení (resp. sloučení) některých hlášených údajů jako např. u daňově uznatelných příspěvků zaměstnavatele (doplňkové penzijní spoření, dlouhodobá péče atd.). Na druhou stranu došlo k přidání (resp. rozdělení stávajících) údajů jako např. u hlášených údajů o práci v tzv. náročných profesích. Nově byly rovněž doplněny údaje nezbytné pro plnění nových informačních povinností souvisejících s připravovanou právní úpravou transparentnosti odměňování, zejména v souvislosti s agenturním zaměstnáváním a rozšířením okruhu údajů sledovaných u státních zástupců. V neposlední řadě došlo k úpravám uživatelů u některých údajů, kdy nejzásadnějším bylo v souladu se zákonem o JMHZ přidání nového uživatele údajů, kterým je Ministerstvo spravedlnosti a dále v návaznosti na novelu zákona o ochraně veřejného zdraví zařazení Ministerstva zdravotnictví a krajských hygienických stanic.

Součástí každé z tabulek uvedených v přílohách nařízení zůstává nad rámec výslovného zákonného zmocnění také sloupec obsahující údaje o tom, kterému uživateli nebo uživatelům se příslušné údaje zpřístupňují způsobem podle § 26 zákona o JMHZ, a to s uvedením odkazu na příslušný zvláštní právní předpis (popř. zákon o JMHZ), v němž je stanovena povinnost zaměstnavatelů sdělovat daný údaj orgánu veřejné moci, který je v pozici tohoto uživatele.

K bodu 8

V příloze 2 částech A a B se přiměřeným způsobem promítly změny uváděné u přílohy 1, které mají dopad na údaje hlášené za zaměstnance bezpečnostních sborů a vojáky v činné službě. Úpravy souvisí především s upřesněním procesů v oblasti registrace zaměstnance ze strany Ministerstva vnitra

a Ministerstva obrany, kdy se vedle registrace zaměstnance doplňuje také odhlášení z evidence zaměstnanců a změna evidovaného údaje u zaměstnance. Doplnění reaguje na potřebu udržovat údaje vedené v evidenci zaměstnanců i u těchto zaměstnanců aktuální, zejména s ohledem na možnost změny relevantních evidovaných údajů nebo ukončení služebního poměru. Úpravy dále souvisí s upřesněním atributů, které budou užívat Finanční správa a Český statistický úřad pro výkon svých agend. Současně se v souhrnné části hlášení doplňují údaje určené pouze pro příslušníky bezpečnostních sborů a vojáky v činné službě, a to údaje o objemu prostředků na služební příjmy příslušníků a o průměrném evidenčním počtu příslušníků v přepočteném vyjádření. Doplnění těchto údajů navazuje na zvláštní obsahovou strukturu podání týkajících se příslušníků bezpečnostních sborů a vojáků v činné službě a umožňuje samostatně zachytit souhrnné údaje za tuto skupinu osob pro potřeby příslušných uživatelů údajů. Dále proběhlo přidání nového uživatele údajů, kterým je Ministerstvo spravedlnosti, a to z důvodů uvedených v bodě 10 zvláštní části této důvodové zprávy.

K bodu 9

V příloze 3 týkající se evidence zaměstnavatele je zejména v souladu se zákonem o JMHZ přidán nový uživatel údajů, kterým je Ministerstvo spravedlnosti. Doplnění navazuje na nový § 430c zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění účinném od 1. ledna 2027, který stanoví povinnost poskytovat Ministerstvu spravedlnosti prostřednictvím JMHZ souhrnné údaje za zaměstnavatele a údaje za jednotlivé zaměstnance potřebné pro výkon jeho působnosti, zejména v oblasti tvorby návrhů právních předpisů, hodnocení dopadů regulace a jiných legislativních činností.

Dále jsou v návaznosti na připravovanou právní úpravu platformové práce mezi uživatele údajů zařazeny Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce. Návrh zákona o platformové práci stanoví evidenční povinnost platformou prostřednictvím evidence zaměstnavatelů podle zákona o JMHZ. Platformy budou povinny prostřednictvím evidence zaměstnavatelů sdělit zákonem stanovené údaje, zejména údaj o tom, že jsou platformou, a údaj o tom, kde a jakým způsobem zpřístupňují informace o platformové práci podle zákona o platformové práci.

Uvedené změny mají rozdílný dopad z hlediska rozsahu údajů hlášených prostřednictvím JMHZ. V případě Ministerstva spravedlnosti jde o doplnění nového uživatele údajů, který bude čerpat již hlášené údaje, aniž by tím docházelo k rozšíření rozsahu údajů hlášených zaměstnavateli. V případě platformy se v návaznosti na novou právní úpravu platformové práce doplňují nové údaje hlášené prostřednictvím evidence zaměstnavatelů.

K bodu 10

V příloze 4 nařízení vlády jsou aktualizovány tabulky údajů sdělovaných v rámci evidence zaměstnanců. Jde jednak o úpravy vyplývající ze změn právních předpisů, které informační povinnosti plněné prostřednictvím JMHZ ukládají, a dále pak o úpravy vyplývající z praktických zkušeností, které směřují k většímu či menšímu detailu hlášených údajů.

Konkrétně se jedná zejména o úpravy názvů některých údajů tak, aby lépe vystihovaly jejich věcný obsah, byly v souladu s příslušnou právní úpravou nebo odpovídaly jejím změnám. Jde například o zpřesnění názvu údaje týkajícího se profese tak, aby bylo zřejmé, že se jedná o údaj podle Klasifikace zaměstnání, a o úpravu názvu údaje týkajícího se neodpracovaných hodin v důsledku čerpání dovolené tak, aby odpovídal aktuální právní terminologii. U údajů souvisejících se srážkovou daní se názvy upravují v návaznosti na novelu zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, účinnou od 1. ledna 2027, podle níž se u vybraných příjmů ze závislé činnosti bez učiněného prohlášení k dani dosavadní režim srážkové daně nahrazuje samostatným základem pro výpočet zálohy na daň podle § 6 odst. 4 tohoto zákona.

Dále došlo ke zrušení (resp. sloučení) některých hlášených údajů. Jedná se například o údaje týkající se odstupného, odchodného a odbytného, které se nově slučují do jednoho souhrnného údaje, neboť jedinému uživateli údajů, který tyto údaje využívá, postačuje jejich souhrnné sledování. V neposlední řadě došlo k úpravám uživatelů u některých údajů, kdy nejzásadnějším bylo v souladu se zákonem o JMHZ přidání nového uživatele údajů, kterým je Ministerstvo spravedlnosti.

K bodu 11

V příloze 5 nařízení vlády je aktualizován úhrnný seznam hlášených údajů, a to směrem k úpravám názvů, odebrání nebo naopak přidání údajů. Jelikož úpravy této přílohy odrážejí změny provedené v přílohách návrhu novely nařízení vlády, které vymezují údaje hlášené v jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatele, v evidenci zaměstnavatelů a v evidenci zaměstnanců, je bližší popis věcných důvodů jednotlivých změn uveden u příslušných částí zvláštní části důvodové zprávy.

K bodu 12

V příloze 6 nařízení vlády jsou aktualizovány propustné kontroly. Jde o úpravy vyplývající z praktických zkušeností, v jejichž důsledku bylo vypuštěno pět propustných kontrol z důvodu optimalizace systému nebo s ohledem na skutečnost, že se neuplatňují v rámci automatizovaného zpracování podání v informačních systémech, a u jedné další kontroly byla její povaha změněna z propustné na nepropustnou. Konkrétně se jedná o kontrolu IDK 290, která se vztahuje k uplatnění slevy na pojistném zaměstnavatele. Tato kontrola byla původně zamýšlena jako nepropustná, avšak v katalogu kontrol byla nedopatřením označena jako propustná. Změnou na nepropustnou kontrolu se zajišťuje, aby zaměstnavatel nemohl v podání učiněném po zákonem stanovené lhůtě, zejména v opravném podání, uplatnit slevu na pojistném zaměstnavatele nebo vykázat vyšší slevu, než kterou uplatnil ve lhůtě splatnosti pojistného.

K bodu 13

V příloze 7 nařízení vlády je doplněn zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, jako právní předpis, který ukládá reportovací povinnosti zaměstnavatelům vůči Ministerstvu spravedlnosti. Současně je doplněn zákon o platformové práci v souvislosti s novými povinnostmi týkajícími se digitálních pracovních platforem. Dále je doplněn zákoník práce v návaznosti na připravovanou právní úpravu transparentnosti odměňování. Promítají se rovněž změny týkající se zákona o ochraně veřejného zdraví v návaznosti na rozšíření okruhu údajů zpřístupňovaných Ministerstvu zdravotnictví a krajským hygienickým stanicím o údaje týkající se zaměstnanců vykonávajících práce zařazené do příslušných kategorií rizika.

K bodu 14

V příloze 8 nařízení vlády, která obsahuje seznam použitých zkratk, je doplněno Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo zdravotnictví a krajské hygienické stanice a dále Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce. Jde o legislativně technickou úpravu navazující na doplnění těchto orgánů mezi uživatele údajů v ostatních přílohách nařízení vlády.

Čl. II

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2027.